

Dosarul nr. 3ra-62/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Gr. Cazacu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

03 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Racoviță împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Inspectoratul General al Poliției privind contestarea actului administrativ, constatarea vechimii în muncă, obligarea stabilirii pensiei începând cu data eliberării din serviciu, repararea prejudiciului moral și restituirea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani în partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și în această parte s-a emis o decizie nouă sub formă de încheiere, prin care pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral s-a declarat ca inadmisibilă, în rest hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost menținută, s-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Constantin Racoviță cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2000 de lei, suportate în instanța de apel, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea privind restituirea cheltuielilor suportate pentru transport în instanța de apel,

c o n s t a t ă :

La 15 iulie 2019, Constantin Racoviță a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Inspectoratul General al Poliției privind contestarea actului administrativ, constatarea vechimii în muncă, obligarea stabilirii pensiei începând cu data eliberării din serviciu, repararea prejudiciului moral și restituirea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 02 mai 2019, șeful Inspectoratului General al Poliției, Alexandru Pânzari, a emis ordinul nr. 195ef, prin care s-a dispus încetarea raportului de serviciu al funcționarului public cu statut special

cu dreptul la pensie, al Comisarului principal Constantin Racoviță, ofițer superior de investigații al Serviciului analiză crime al Secției investigații infracțiuni a Inspectoratului de Poliție Cantemir al Inspectoratului General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne, cu achitarea compensației bănești pentru concediile de odihnă anuale neutilizate și a indemnizației unice.

La data de 04 iunie 2019, Inspectoratul de Poliție Cantemir a eliberat, la solicitarea lui Constantin Racoviță, certificatul nr. 4560, prin care s-a confirmat vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei de 24 de ani, 1 lună și 2 zile.

La 11 iunie 2019, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cantemir a recepționat cererea reclamantului Constantin Racoviță privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, care ulterior la data de 12 iunie 2019 a fost respinsă, din motiv că nu au fost întrunite condițiile legale de acordare a acestui drept și anume, nefiind întrunit stagiul de cotizare de 24 de ani, având un stagiul 22 de ani și 27 de zile, adică condițiile prevăzute la art. 13 alin. a) al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne. Casa Națională de Asigurări Sociale nu a luat în calcul perioada participării lui la conflictul armat din Afganistan în perioada 07 august 1987- 18 august 1988, ceea ce constituie 1 an și 10 zile. Or, la calcularea stagiului trebuia să fie calculată această perioadă ca 3 ani și 1 lună, dar nu 2 ani și 20 de zile, precum au fost calculate de Inspectoratul General de Poliție, deci stagiul total de cotizare este de 25 de ani și 23 de zile și nu 24 de ani și 13 zile.

Reclamantul a relatat, că la data de 24 iunie 2019, către Casa Națională de Asigurări Sociale Oficiul Teritorial Cantemir și Inspectoratul General al Poliției au fost înaintate cereri prealabile, prin care a solicitat anularea deciziei din 12 iunie 2019 privind respingerea cererii nr. 39/2019/12439, emiterea de către Casa Națională de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Cantemir a unei decizii privind stabilirea în privința lui Constantin Racoviță a pensiei, implicarea din partea Inspectoratului General de Poliție în vederea apărării drepturilor lui Constantin Racoviță, ori, în cazul imposibilității și îndreptățirii poziției Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul teritorial Cantemir, să fie repus în funcția deținută.

Reclamantul a menționat, că la cererea prealabilă a primit răspuns doar din partea Inspectoratului General de Poliției, care a confirmat corectitudinea poziției sale. Reclamantul a reiterat că din cauza pârâtei Casei Naționale de Asigurări Sociale, pentru o perioadă îndelungată a pierdut sursa de existență, fiind prejudiciat moral prin retrăirile cauzate, prejudiciu pe care l-a estimat în mărime de 50000 de lei.

Reclamantul Constantin Racoviță a solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei din 12 iunie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cantemir privind respingerea cererii de stabilire a pensiei nr. 39/2019/12439, constatarea vechimii în muncă de 25 de ani și 23 de zile, obligarea stabilirii pensiei începând din data eliberării din serviciul organelor afacerilor interne 02 mai 2019, încasarea prejudiciului moral în mărime de 50000 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Racoviță împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Inspectoratul General de Poliție privind anularea deciziei, constatarea vechimii în muncă de 25 ani și 23 de zile, obligarea stabilirii pensiei începând din data eliberării din serviciu, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, s-a anulat decizia Casei Teritoriale de

Asigurări Sociale Cantemir din 12 iunie 2019 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei nr. 39/2019/12439, fiind constatată vechimea în serviciu lui Constantin Racoviță de 24 ani și 13 zile, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească și să achite în beneficiul lui Constantin Racoviță pensia pentru limita de vârstă începând cu data eliberării acestuia din cadrul organelor afacerilor interne din 02 mai 2019, încasându-se din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Constantin Racoviță, prejudiciul moral în sumă de 500 de lei, precum și cheltuielile de judecată suportate în mărime de 3000 de lei, în rest pretențiile au fost respinse, ca fiind neîntemeiate.

La data de 09 decembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel, iar la 14 februarie 2020 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani în partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și în această parte s-a emis o decizie nouă sub formă de încheiere, prin care pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral s-a declarat ca inadmisibilă, în rest hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost menținută; s-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Constantin Racoviță cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2000 lei, suportate în instanța de apel, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea privind restituirea cheltuielilor suportate pentru transport în instanța de apel,

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat, că conform extrasului din ordinul Inspectoratului General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne nr. 195ef. din 02 mai 2019, s-a dispus încetarea raportului de serviciu al funcționarului public cu statut special Ofițer Superior de Investigații al Serviciului Analiză Crime al Secției Investigații Infrațiunii al Inspectoratului de Poliție Cantemir, Constantin Racoviță (f.d. 8). La 11 iunie 2019, Constantin Racoviță s-a adresat către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Cantemir cu cerere privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, anexând certificatul nr. 4560 din 04 iunie 2019, eliberat de către Inspectoratul de Poliție Cantemir, prin care s-a confirmat vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei de 24 de ani și 13 zile (f.d.9-10), care la 12 iunie 2019 a fost respinsă, din motiv că nu au fost întrunite condițiile legale de acordare a acestui drept și anume, nefiind întrunit stagiul de cotizare de 24 de ani, având un stagiul de 22 de ani și 27 zile, adică condițiile prevăzute la art. 13 alin. a) a Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne neluând în calcul perioada participării la conflictul armat din Afganistan în perioada 07 august 1987- 18 august 1988, ceea ce constituie 1 an și 10 zile (f.d.11).

Totodată, instanța de apel a invocat prevederile pct. 7 lit. e) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, conform căreia, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, la calcularea vechimii în muncă la stabilirea

pensiei pentru vechime în muncă conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se ia în considerare durata serviciului în Forțele Armate, organele securității de stat și afacerilor interne și funcționarii publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare ale fostei U.R.S.S., precum și ale altor state, dacă militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și funcționarii publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, persoanele din corpul de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră au fost transferate, în modul stabilit, în Armata Națională, în organele securității statului și afacerilor interne și funcționarii publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, Poliția de Frontieră subordonată Ministerului Afacerilor Interne și alte formațiuni militare ale Republicii Moldova.

De asemenea, instanța de apel a menționat că conform prevederilor pct.3 subpct.1) lit. f) al Regulamentului cu privire la modul de atribuire a statutului și de eliberare a legitimațiilor de veteran de război, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1281 din 19 noiembrie 2004 în vigoare la momentul obținerii statut de veteran, statutul de veteran de război se atribuie: persoanelor participante la acțiunile de luptă din Afganistan, precum și la acțiunile de luptă de pe teritoriile altor state, din rândul militarilor și angajaților civili ai Armatei Sovietice, ai Flotei Maritime Militare, ai organelor securității de stat, colaboratorilor organelor afacerilor interne ale fostei U.R.S.S.; lucrătorilor din aceste categorii, care au fost trimiși de organele puterii de stat ale fostei U.R.S.S. în alte state și care au participat la acțiuni de luptă pe teritoriul acestora (conform anexei la Legea nr.190-XV din 08 mai 2003 cu privire la veterani).

Totodată, instanța de apel a reiterat prevederile Hotărârii Sovietului Suprem al URSS nr. 59-27 din 17 ianuarie 1983, care indică că pentru militarii armatei sovietice, termenul îndeplinirii serviciului militar în contingentul armatei sovietice pe teritoriul Republicii Democratice Afganistan pentru militari, angajaților Ministerului de Interne se va calcula trei luni de serviciu pentru o lună de serviciu pe teritoriul Republicii Democratice Afganistan.

Astfel, raportând normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de apel a concluzionat că Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat n-a ținut cont de perioada participării reclamantului/intimat Constantin Racoviță la conflictul armat din Afganistan în perioada 07 august 1987- 18 august 1988, care constituie 1 an și 10 zile, care a fost inclusă în certificatul nr. 4560 din 04 iunie 2019 al Inspectoratului de Poliție Cantemir (f.d.9). Respectiv, intimatul la momentul adresării cu cerere privind stabilirea pensiei, adică la 11 iunie 2019, întrunea condițiile prevăzute la art. 13 lit. a) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne, care fiind eliberat din serviciu, avea vechimea în serviciu la momentul adresării de 23 de ani și 6 luni.

Astfel, instanța de apel a constatat că este neîntemeiat argumentul apelantei precum că, vechimea în serviciu a intimatului nu urma a fi calculată cu avantaje, or, acest argument se combate prin prevederile normelor nominalizate mai sus. Prin urmare, instanța de apel a considerat că nu poate servi drept temei, pentru a nu-i stabili pensia pentru vechime în serviciu intimatului Constantin Racoviță.

Instanța de apel a apreciat ca fiind declarativ și argumentul apelantei privind lipsa probelor, ce confirmă participarea lui Constantin Racoviță la conflictul armat din Afganistan. Or, acest argument a fost combătut atât prin legitimația lui Constantin Racoviță ca participant la războiul din Afganistan, mențiunile din livretul militar pe numele intimatului, dar și prin certificatul nominalizat, care au fost anexate la cererea privind stabilirea pensiei.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 30 octombrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului, Casa Națională de Asigurări Sociale, a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, pe care o consideră neîntemeiată și ilegală, deoarece la emiterea acesteia instanța ierarhic inferioară nu a cercetat minuțios materialul probator al dosarului, care ar demonstra fără echivoc, că participarea lui Constantin Racoviță la conflictul armat din Afganistan, urmează să fie inclusă în calculul vechimii în muncă.

Recurenta a indicat că la data de 11 iunie 2019, Constantin Racoviță a depus în adresa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cantemir cerere privind stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, anexând certificatul nr. 4560 din 04 iunie 2019 privind calcularea vechimii în muncă, eliberat de către Inspectoratul de Poliție Cantemir, prin care perioada participării la conflictul armat din Afganistan este calculată cu înlesniri de 1:2. Totodată, în răspunsul la cererea prealabilă, intimatului Constantin Racoviță i s-a adus la cunoștință, că pentru a fi luată în calcul perioada participării la conflictul armat din Afganistan, urmează să prezinte la Casa Teritorială de Asigurări Sociale acte confirmative cu privire la participarea sa la conflictul armat din Afganistan.

Recurenta a considerat că aprecierea probelor de către instanța de apel a fost una defectuoasă și arbitrară, fapt ce vine în contradicție cu prevederile legislației procedurale civile cât și cu dreptul la un proces echitabil. Curtea Constituțională a indicat în Hotărârea nr. 18 din 22 mai 2017, că libera apreciere a probelor nu înseamnă arbitrarie, ci libertatea de a aprecia probele în mod rezonabil și imparțial, iar rezultatele aprecierii probelor sunt expuse de către instanța de judecată în acte procedurale, care trebuie să fie motivate în mod obiectiv și sub toate aspectele potrivit legii, motivarea exprimându-se prin faptul că la admiterea unor probe și la respingerea altora, judecătorul este obligat să indice motivele unei asemenea soluții.

La 17 noiembrie 2020 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Constantin Racoviță, avocatului Victor Baran și Inspectoratului General al Poliției, copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 16 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 158).

La 07 decembrie 2020, Inspectoratul General al Poliției a depus, prin intermediul poștei electronice, referință, prin care a solicitat adoptarea unei hotărâri legale și întemeiate.

Intimatul Constantin Racoviță nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de

Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 16 septembrie 2020.

Totodată, decizia recurată a fost notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale, la data de 11 octombrie 2020, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică activă iana.munteanu@justice.md, anexat la materialele cauzei (f.d. 150).

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor art. 245 din Codul administrativ și a depus, în termen, recurs la 30 octombrie 2020 (f.d. 154-156).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursurile se declară inadmisibile în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de

contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibil.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan